

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА
І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА.

№ 29 (786) ● Чацвер, 22 кастрычніка 1970 г. ● Цана 2 кап. ● Год выдання XXIII

НАСУСТРАЧ XXIV З'ЕЗДУ КПСС

АД РАСПРАЦОЎКІ— ДА РЭАЛІЗАЦЫІ

На кожным факультэце, ва ўсіх аддзелах універсітэта прыняты сацыялістычныя абавязальствы ў гонар XXIV з'езда КПСС. Калектывы кафедр усебакова прааналізавалі свае магчымасці і наметлі рэальныя планы, паставілі канкрэтныя задачы, вырашэнне якіх з'явіцца новым каштоўным здабыткам.

Добрую заяўку зрабіў хімічны факультэт. Тут што ні абавязальства — то ясна вызначаны напрамак і аб'ём работ. Праўда, не адразу усё рабілася. Партыйнае бюро на чале з М. П. Гілевічам загадаў правядзі вялікую падрыхтоўчую работу, вызначыла арыенціровачна пералік пытанняў, на якія трэба звярнуць асаблівую увагу. А пасля патрабавала абсалютнай канкрэтнасці і дакладнасці. Некаторым калектывам партыйнае бюро рэкамендавала нават дапрацаваць свае абавязальствы. І вынік аказаўся дзейсным.

Выдавочна, што і выконваць і правараць такія абавязальствы будзе намнога зручней, і эфектыўнасць іх не выклікае сумненняў.

А як на іншых факультэтах? Днямі мы пабывалі ў юрыстаў. Гутарылі з сакратаром партыйнага бюро Сцяпанам Рыгоравічам Драбязкам. Ён паведамаў, што сацыялістычныя абавязальствы абмеркаваны на кафедрах, на вучоным саўвесе, на партыйным сходзе. У іх прадугледжаны меры па ўдасканаленню вучэбнага працэсу, дадатковыя навуковыя даследаванні. Калектыву выкладчыкаў рыхтуе навуковыя артыкулы, распрацоўвае раздзелы падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў. Асобая ўвага звяртаецца на паляпшэнне выхавачай работы на факультэце, на больш шырокую прапаганду ведаў аб дзяржаве і праве сярод насельніцтва рэспублікі.

Для студэнтаў уведзена цыкл «Ваша будучая прафесія». Раз у месяц на факультэце будуць арганізаваны сустрэчы з работнікамі суда, пракуратуры. Некаторыя з такіх сустрэч абудуцца ў інтэрнаце.

Шмат цікавых і карысных задум ёсць ва ўніверсітэцкіх калектывах, аднак некаторыя пункты абавязальстваў гавораць і аб фармальным падыходзе да арганізацыі спаборніцтва, не накіроўваюць ініцыятыву і энергію калектыву на дасягненне рэальных поспехаў. Гэтыя недахопы патрэбна тэрмінова ліквідаваць.

Амаль усюды абавязальствы прыняты добрыя. Цяперашні клопат — арганізацыя іх выканання.

А. АЛЕНІЧ.

ШКОЛА ЮНЫХ ФІЗІКАЎ...
НА ПРАЦЯГУ МНОГІХ ГОД
ЯНА ПРЫЦЯГВАЕ ВА УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІЯ АУДЫТОРЫІ ЗАХОП-
ЛЕННЫХ НАВУКАЙ ВУЧНЯЎ
СТАРЭЙШЫХ КЛАСАЎ МІН-
СКІХ ШКОЛ.

РАСКАЗ АБ ПАЧАТКУ ЗАНЯТ-
КАЎ ФІЗІЧНАЙ ШКОЛЫ ЧЫТАЙ-
ЦЕ НА 3-й СТАР.

ПАДПІСНЫЯ ВЫДААННІ, ГОД 1971

УНІП Палітвыдавцтва, якія распаўсюджваюцца па падпісцы, добра вядомы. Сярод іх збор твораў класікаў марксізма-ленінізма, зборнікі рашэнняў партыі і урада. Як правіла, іх выпуск у свет разлічаны на працяглы час.

Многае з таго, што атрымаюць чытачы ў 1970 годзе, — працяг выданняў, якія выпускаюцца на працягу некалькіх гадоў. Вядома, ёсць і навінкі бягучага года, а таксама выданні, пад-

піска на якія пачалася нядаўна.

У сувязі з вялікім запатрабаваннем на поўны збор Твораў У. І. Леніна ў 55-ці тамах Палітвыдавцтва аб'явіла дадатковую падпіску. На працягу 1970 года ўжо выйшла 49 тамоў, а ў пачатку будучага года з'явіцца і апошні — 55-ы том.

Па меры падрыхтоўкі Інстытутам марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС выходзяць у свет дадатковыя (з 40 па 50) тамы 2-га выдання збору Твораў К. Маркса і

Ф. Энгельса. Так, у апошнім квартале года падпісчыкі атрымаюць новы, 41-ы том, які змяшчае раннія творы і лісьмы маладога Ф. Энгельса, якія раскрываюць працэс фарміравання яго света-

погляду; частка з іх публікуецца ўпершыню.

Шматлікія падпісчыкі з нецярплівасцю чакаюць паяўлення кожнай чарговай кнігі мнагатомнай «Гісторыі Камуністычнай партыі Саўецкага Саюза».

У 1970 годзе яны ўжо атрымалі першую частку 4-га тома, у бліжэйшыя месяцы ў магазіны пачне паступаць і другая частка 4-га тома. Па плану 1971 года намечана прыступіць да выпуску яшчэ дзвюх кніг 5-га тома.

Адпаведна умовам падпіскі, у 1970 годзе былі выпушчаны тры першыя тамы дапоўненага і перапрацаванага выдання зборніка «Камуністычная партыя Саўецкага Саюза ў рэзалюцыях і рашэннях з'ездаў, канферэнцый і Пленумаў ЦК». Змяшчаныя ў іх матэрыялы адносяцца да перыядаў: 1893—1917, 1917—1924, 1924—1927 гг. У снежні з'явіцца 4-ы том (1928—1932 гг.). Вызначан аб'ём і састаў 5-га тома (1939—1945 гг.), пра-

дугледжваемы тэрмін якога — першая палова 1971 года. У залежнасці ад аб'ёму матэрыялу будзе вызначана колькасць заключных тамоў зборніка, запланаваных да выпуску да канца 1971 года.

Упершыню будзе прынята падпіснае выданне «Бібліятэчка журналіста». Тры кнігі — «Ленін, КПСС аб друку», «Газета, аўтар, чытач», «Газетныя жанры» — ужо здадзены ў вытворчасць. Выдавцтва наважана завяршыць выпуск у 1971 годзе яшчэ пяці кніг для журналістаў («Газетны свет», «Галоўныя тэмы», «Газета — орган партыйнага камітэта», «Мова, стыль і літаратурнае рэдагаванне газеты», «Арганізацыя работы рэдакцыі»).

Палітвыдавцтва працягвае выпуск зборніка «Знешняя палітыка Расіі XIX — пачатку XX веку», а таксама дакументы знешняй палітыкі СССР. У 1971 годзе пачынаюць выйсці два тамы «Дыпламатычнага слоўніка».

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

Ва ўніверсітэце пачаліся справаздачна-выбарныя камсамольскія сходы. Яны прайшлі ўжо на фізічным, гістарычным, юрыдычным факультэтах, а таксама ў журналістаў і фізіолагаў. Павестка дзя не абмежаваны толькі справаздачамі і выбарамі членаў бюро. На сходах абмяркоўваюцца важныя надзённыя пытанні: аб падрыхтоўцы да XXIV з'езда КПСС, аб прадстаячым Ленінскім заліку. Вялікая ўвага надаецца абмеркаванню акадэмічнай работы.

У інтэрнатах № 2 і № 3 адбыўся справаздачна-выбарны сход. Аб рабоце, якая вялася студсаветам у мінулым навучальным годзе, расказаў старшыня студсавета В. Сярга. На сходзе быў выбран новы савет.

На біялагічным факультэце адбылася студэнтская прафсаюзная канферэнцыя. На ёй былі падведзены вынікі работы прафарганізацыі за мінулы навучальны год. Пачалася размова з самых хваляючых пытанняў — пытанню вучобы. Былі ўскрыты прычыны пастаяннай неспяховасці асобных студэнтаў, гаварылася аб шляхах яе ўхілення. Дзеля гэтага неабходна ўноў абранай камісіі ўдзяляць больш увагі рабоце з адстаючымі студэнтамі, часцей праводзіць праверкі наведвання лекцый і практычных заняткаў. Абмеркаваны пытанні палітыка-выхавачай работы, а таксама былі заслушаны справаздачы членаў жыллёва-бытавой камісіі, спортбіора, адказных за арганізацыйную работу.

Сёмага вучонага для Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам падрыхтаваў наш універсітэт. Нядаўна паспяхова абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдат біялагічных навук Нгуен Ньы Фыонг. Яго даследаванні маюць нямала каштоўных звестак. Аб гэтым гаварылі ў час абароны дысертацыі прафесар Е. П. Кесава, дацэнт М. Ф. Нікіценка і іншыя вучоныя.

НА ЗДЫМКУ: Нгуен Ньы Фыонг.

Фота
М. НЕЧЫПАРЭНКІ.

СТАРОНКА

ВЫХАВАЦЕЛЯ

Ідзе сход куратараў біялагічнага факультэта. У павестцы дня: правядзенне палітінфармацый; аб рабоце куратараў з неспаспяваючымі; аб удзеле студэнтаў акадэмічных груп і куратараў у размеркаванні стыпендыі.

Фога Д. Чаховіча.

МНОГІЯ выкладчыкі ўніверсітэта выконваюць пачэсныя абавязкі куратараў груп, курсаў і патакаў — выхаватэляў і арганізатараў студэнцтва. Нялёгка гэта абавязкі, не заўсёды і не кожнаму удаецца дасягаць добрых поспехаў у рабоце, і таму сустрэчы для абмену вопытам становяцца жаданымі.

На мінулым тыдні адбылася агульнаўніверсітэцкая нарада-семинар куратараў, на якой прысутнічала звыш 250 чалавек. Намеснік сакратара парткома Г. Я. Рылюк пазнаёміў удзельнікаў гэтай сустрэчы з новай інфармацыяй аб жыцці ўніверсітэцкага калектыву, з задачамі, якія стаяць цяпер перад куратарамі. Ён паведаміў таксама, што ў нас распрацаваны мерапрыемствы па арганізацыі інфармацыйна-прафесарска-выкладчыцкага саставу, супрацоўніцкага студэнтаў, устаноўлен строгі парадак правядзення палітінфармацый. Інфармацыя

па усіх пытаннях для кіруючага саставу ўніверсітэта (сакратары партбюро і дэканы факультэтаў, загадчыкі кафедраў, начальнікі аддзелаў і служб) забя-

вопытан куратараў. Па традыцыі яны будуць збірацца на семінары-нарады не радзей аднаго раза ў два месяцы. На такіх сустрэчах будуць абмяркоўвацца пытанні камуністыч-

ная Беларусь». Тады ж яны праслухаюць гутарку па гігіене разумовай працы. На студзень запланаваны лекцыі загадчыка кафедраў палітэканоміі прафесара С. М. Малініна «Завяршэнне пяцігодкі і перспектывы эканамічнага развіцця БССР», расказ члена дэлегацыі БССР на XXV сесіі ААН доктара філалагічных навук І. Я. Навуменкі аб асноўных выніках работы Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Перад куратарамі выступіць старшыня групы народнага кантролю ўніверсітэта дацэнт юрфака Я. М. Тагуноў. Гасцямі куратараў будуць кіруючыя работнікі рэспублікі.

На прайшоўшай нарадзе куратары пазнаёміліся з прыкладнай тэматыкай палітінфармацый для студэнтаў (яны арганізоўваюцца два разы ў месяц) на першы семестр сёлетняга навучальнага года.

А. БЛАКІТНЫ.

ТРАДЫЦЫЯ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

печваецца парткомам і рэктаратам у працэсе правядзення партыйных і гаспадарчых актыўнаў, нарад, пасяджэнняў вучонага савета, парткома і рэктарата. Выкладчыкаў і супрацоўнікаў рэгулярна усеабова інфармуюць сакратары партбюро, дэканы, начальнікі аддзелаў і служб. Яны атрымліваюць таксама неабходную інфармацыю, вывучаюць пастановы партыі і ўрада ў сістэме партыйнай асветы.

Як і раней, партком і рэктарат надаюць важнае значэнне вучобе і абмену

нашаг выхавання моладзі, праблемы метадыкі выхавачай работы. Для куратараў арганізуюцца лекцыі па розных пытаннях тэорыі і практыкі камуністычнага будаўніцтва. Так, на адбыўшайся нарадзе куратары праслухалі метадыка-тэарэтычную лекцыю аб сучасным міжнародным становішчы СССР. У лістападзе запланавана выступленне загадчыка кафедры гісторыі філасофіі і логікі прафесара І. М. Лущыцкага на тэму «Фрыдрых Ангельс і рэвалюцый-

СПРАВАЗДАЧА ЗА ГОД

Студэнты і грамадскасць гітфака з павагай і ўдзячнасцю гавораць аб куратарах С. Д. Лапцёнку, В. А. Молакаве, Р. М. Лынкуускай і іншых выкладчыках кафедраў гісторыі філасофіі і логікі, якім даручана весці выхавачую работу сярод моладзі. Кожны год яны трымаюць справаздачу перад сваімі таварышамі. І на гэты раз кафедра абагульнула і адобрыла іх станоўчы вопыт, рэкамендавала звярнуць асаблівую ўвагу на сістэматычнае правядзенне палітінфармацый па актуальных пытаннях унутранага і міжнароднага жыцця. Прызнана мэтазгодным для студэнтаў - вячэрнікаў арганізуюць палітычныя гутаркі.

С. НОВАК.

ДЗЯКУЙ КУРАТАРУ

Відаць, ніхто не стане аспрэчваць, што студэнтам-вячэрнікам вучыцца цяжэй, чым студэнтам стацыянара. Вытворчая работа, а пасля яшчэ заняткі патрабуюць, каб працоўны дзень быў як мага больш насычан. Адным гэта удаецца, другім — не заўсёды. Вось чаму многія студэнты кідваюць вучобу, выключаюцца за неспаспяховасць, за пропускі.

Нічога падобнага не здарылася на III курсе філасофскага аддзялення. З 27 чалавек двое толькі перавяліся на стацыянар, а адзін — на завочны факультэт. Калі і была ў каго акадэмічная запасычанасць, то па уважлівых прычынах. Студэнты С. Брышталеў, В. Новікаў, Е. Раманюк, В. Царлюкевіч, Э. Бескаравайны, Н. Крот і многія іншыя вучацца без троек. Сем чалавек ужо трэці год прымаюць актыўны ўдзел у рабоце навуковага гуртка па псіхалогіі, некалькі

студэнтаў займаюцца логікай у навуковым гуртку. У гэтых поспехах — клапатлівая праца нашага куратара Еудакі Осіпаўны Шмаргунай. Важна падкрэсліць, што вядзе яна яе з нашай групай не фармальна, а з адкрытай чалавечай зацікаўленасцю. Яна часта бывае ў групе і, як толькі з'яўляюцца небяспечныя сімптомы ў вучобе, такія, як пропускі або што-небудзь іншае, прымае самыя неабходныя меры. У мінулым годзе Л. Лякуковіч і Л. Масквіна сталі прапускаць заняткі без уважлівых прычын. Дзякучам пагражалі непрыемнасці. Еудакія Осіпаўна гутарыла з кожнай, затым пытанне разбіралася на сходзе групы. З наведваннем справа палепшылася.

Памятаецца, на першым курсе, каб згуртаваць калектыву, зблізіць студэнтаў, Еудакія Осіпаўна стала ініцыятарам некалькіх культпаходаў. І хоць новы навучальны год пачаўся нядаўна, наш куратар ужо

набывала ў групе. Адбыліся два сходы, даведзены да ведама студэнтаў рашэнні дэканата, якія звязаны з навучальным працэсам.

Зацікаўленасць куратара да студэнтаў не абмяжоўваецца толькі паспяховасцю і пропускам заняткаў. Яна цікавіцца і вытворчай працай студэнтаў, і асабістымі іх планами, падказвае, у якім напрамку можна весці навуковыя даследаванні.

Такія уважлівыя адносіны да сваіх падарэчных далі вынікі: 10 чалавек з 24 самым сур'езным членам займаюцца ў навуковых гуртках — Л. Калакольніцава, Т. Пушкіна, М. Сачышы, Е. Раманюк і іншыя.

Дзякуючы пастаяннай рабоце куратара студэнты нашага курса адчуваюць сябе ў сценах ўніверсітэта не горш, чым на вытворчасці, маюць усе магчымае актыўна ўключачца ва ўніверсітэцкае жыццё.

В. ГРЫГАС, стараста III курса аддзялення філасофіі.

Палітінфармацый для студэнтаў на першы семестр 1970-71 навучальнага года

Юбілейныя даты

1. 3 Інтернацыяналам паўстане род людскі. (Да 53-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).
2. Вялікі мысліцель і рэвалюцыянер. (Да 150-годдзя з дня нараджэння Ф. Ангельса).
3. Самая дэмакратычная ў свеце. (Дзень Савецкай Канстытуцыі).
4. БДУ імя У. І. Леніна — буйнейшая ву рэспублікі. (Для першакурснікаў у сувязі з набліжэннем 50-годдзя ўніверсітэта).

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА

ПАЛІТІНФАРМАЦЫЙ ДЛЯ СТУДЭНТАЎ НА ПЕРШЫ СЕМЕСТР 1970-71 НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

Юбілейныя даты

1. 3 Інтернацыяналам паўстане род людскі. (Да 53-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).
2. Вялікі мысліцель і рэвалюцыянер. (Да 150-годдзя з дня нараджэння Ф. Ангельса).
3. Самая дэмакратычная ў свеце. (Дзень Савецкай Канстытуцыі).
4. БДУ імя У. І. Леніна — буйнейшая ву рэспублікі. (Для першакурснікаў у сувязі з набліжэннем 50-годдзя ўніверсітэта).

Насустрэч XXIV з'езду КПСС

1. Сацыялістычныя абавязачельствы тваіх выкладчыкаў, студэнт.
2. Нас партыя вядзе да камунізма.
3. Студэнцкая моладзь — з'езду роднай партыі.
4. Табе выконваць рашэнні з'езда партыі. (Для старшакурснікаў).
5. Камсамольская арганізацыя БДУ — з'езду партыі.

Пытанні камуністычнага выхавання

1. Ленінскія заветы моладзі. (50 год з дня выступлення У. І. Леніна на III з'ездзе камсамолі).
2. Традыцыі ўніверсітэцкай камсамоліі. (Насустрэч 50-годдзю БДУ).
3. Патрыётам быць абавязан.
4. Мы — інтернацыяналісты.
5. Рыхтаваць сябе да абароны Радзімы — абавязак кожнага студэнта. (Палітінфармацыі на гэтую тэму праводзяцца з удзелам членаў ваеннай кафедры).
6. Тэатр у жыцці студэнта.

Праблемы эканамічнага развіцця краіны

1. Беларусь завяршае пяцігодку.
2. Твае равеснікі на будоўлях камунізма.
3. Праграма эканамічнага развіцця СССР у новай пяцігодцы.
4. Спецыяліст з вышэйшай адукацыяй на вытворчасці.
5. Навукова-тэхнічная рэвалюцыя і эканамічная палітыка КПСС.
6. Працоўны семестр выходзіць барацьба за камунізм.

Міжнароднае жыццё

1. Палітыка СССР па ўмацаванні міру ў Еўропе ў 1970 годзе.
2. Мацнее і развіваецца савецка-французскае супрацоўніцтва.
3. Становішча на Блізкім і Сярэднім Усходзе.
4. Студэнцтва капіталістычных краін у барацьбе за свае правы.
5. ЗША — міжнародны жандарм.

ЗНАЁМЦЕСЯ—9 «А»

На працягу многіх год пры фізічным факультэце БДУ працуе школа «Юных фізікаў». Лекцыі у ёй, практычныя заняткі вядуць выкладчыкі ўніверсітэта.

Асноўная мэта школы не падрыхтоўка да паступлення ва ўніверсітэт, а развіццё у школьнікаў дапытлівасці, зацікаўленасці да навукі.

Пасля заканчэння школы рабяты не атрымліваюць ніякіх пасведчанняў, таму прыходзяць сюды тыя, каго насапраўднаму захапіла фізіка.

Зараз школа пачынае свой чарговы навучальны год. Давайце ж заглянем на заняткі ў адзін з класаў. Выкладчык

Л. І. Ткачоў правярае спіс: адзін за адным адзначаюцца хлопчыкі і дзяўчынкі. Вось, здаецца, названы ўсе прозвішчы, але устаюць яшчэ тры. Міша Шэпсанвал, хвалючыся, тлумачыць, што іх пакуль не прынялі ў школу, але ім вельмі хочацца быць на занятках. Пад агульны голас адабрэння хлопчыкам дазволена застацца. Што ж, -месяца кандыдатаў не вельмі утульнае, але рабяты, відаць, задаволены.

Аб'яўляецца тэма заняткаў: «Шлях і перамяшчэнне». Дзевяцікласнікі ўжо праходзілі яе ў школе, але зараз выкладчык пазнаёміць з ёй больш глыбока.

У аўдыторыі усталёвасца напружаная цішыня, толькі чуецца голас Л. І. Ткачоў.

Леанід Іванавіч не першы год займаецца з рабятамі ў гэтай школе і ведае, што хутка атмосфера стане больш разраджанай.

Так яно і было з першым жа практычным заданнем. Саша Рамашоў хутка справіўся са складанай задачай. Але чаму паднялося столькі рук? Хлопчык запытаўна паглядае на выкладчыка. Аказалася, што ёсць яшчэ некалькі варыянтаў рашэння. Пачалі абмяркоўваць іх. У некаторых адразу ж знайшліся пмыслкі, а вось рашэнне

Ігара Чыжова заслугоўвае увагі, і рабяты прызнаюць яго варыянт больш рацыянальным. Я заўважыла, што Леаніда Іванавіча радуе тое, што рабяты спрачаюцца з ім, даказваюць свой пункт гледжання, развітваючыся з пачатковай разгубленасцю. У некаторых выпадках такая аўдыторыя больш удзячная за студэнцкую. Яна хутчэй загарэецца і улаўлівае кожнае слова выкладчыка.

Крыху цяжэй даліся школьнікам графікі: відаць, у школе ім удзяляюць зусім мала увагі. Даволі хутка Леанід Іванавіч дапамог разабрацца, і праз некалькі хвілін Ігар Чыжоў таропка застукаў мелам па дошцы.

Увесь час заняткаў, і калі школьнікі схіляліся над шчыткамі, і калі гарача абмяркоўвалі ра-

шэнні задач, я уважліва прыглядалася да іх. Тут была не толькі зацікаўленасць, але і нейкая патаемная рэўнасць і разам з тым жаданне пазнаць у іх сябе і сваіх былых аднакурснікаў. І чым больш я звякалася з рабятамі, тым больш пакаралі мяне іх захопленасць і упэўненасць. І раптам мне здалося, што дзесьці побач сядзіць Жэнька Палеев, фантазёр і лепшы фізік школы, удзельнік усемагчымых алімпіяд (зараз ён паспяхова вучыцца на другім курсе фізфака).

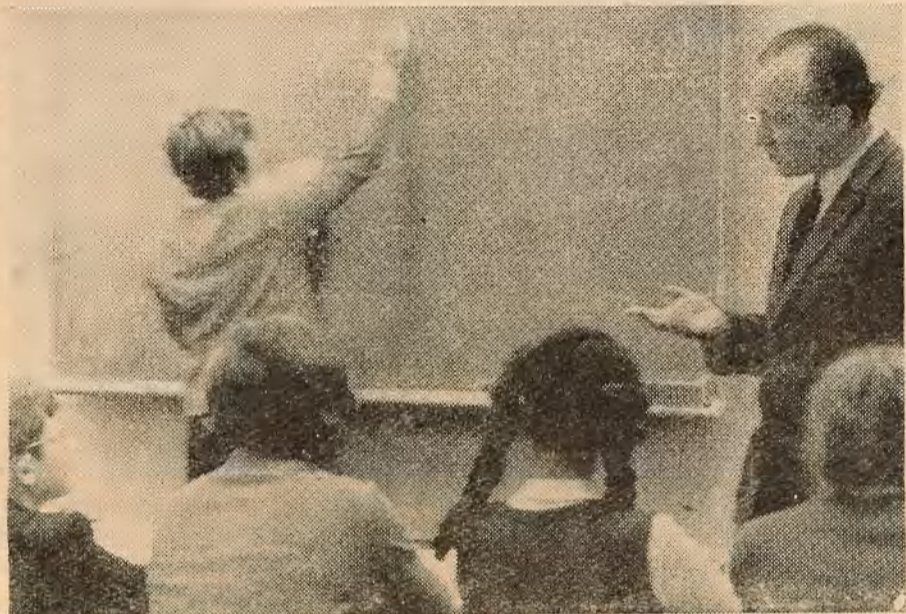
Нешта агульнае было ў атмосферы, якая панавала ў аўдыторыі, і тым настроем, які заўсёды спадарожнічаў Жэньку. Магчыма, галоўнае тут у прамым імкненні да ве-

даў, якія даюць сілу і упэўненасць у сабе, што вельмі важна ў такім узросце. Напэўна, не ўсе прысутныя будуць займацца ў школе «Юных фізікаў». З цягам часу тыя, для каго паступленне сюды было выпадковым, кінучы заняткі. Бо зараз яны захапляюцца многім, наведваюць мноства гурткоў. Але тыя, хто застанецца, безумоўна, будуць шмат неабходных ведаў.

Н. САЛУК.

НА ЗДЫМКАХ: (уверсе) — для дошкі выдатнік школы № 84 г. Мінска Ігар Чыжоў; (унізе) — выкладчык Л. І. Ткачоў тлумачыць вучням чарговую задачу.

Фота Д. ЧАХОВІЧА.

ВЫНІКІ ПАКАЗАЛІ

Асенняя агульнаўніверсітэцкія кросы сталі добрай традыцыяй у студэнтаў усіх факультэтаў. Такое спартыўнае свята адбылося і сёлета ў парку Перамогі. Дзяўчатам трэба было прабегчы дыстанцыю ў 500 метраў. Пераможцай кросу сярод дзяўчат стала студэнтка I курса факультэта прыкладнай матэматыкі Тамара Цімашкова. Дыстанцыю яна прабегла за 1 мінуту 25 секунд. У рабят самымі хуткімі аказаліся адразу два спартсмены — студэнт I

курса гістарычнага факультэта Анатоль Забела і пяцікурснік матэматычнага факультэта Міхаіл Новік. Каб прабегчы 1000 метраў, ім спатрэбілася 2 мінуты 50 секунд.

Паміж факультэтамі месцы размеркаваліся наступны чынам: I — факультэт прыкладнай матэматыкі, II — матфак, III — юрфак, IV — журфак, V — гістфак, VI — фізфак, VII — геафак, VIII — хімфак, IX — біяфак, X — філфак.

А. БЕЛАШ.

З першых жа дзён новага навучальнага года валеібалісты ўніверсітэта прыступілі да трэніровак: наперадзе адказныя спаборніцтвы на першынство горада і рэспублікі.

...Даўно закончыліся лекцыі, апусцелі аўдыторыі, толькі ў спартыўнай зале, як заўсёды, мнагалюдна. Яя сцэны з мячом адпрацоўваюць практыкаванні дзяўчаты — члены зборнай БДУ па валеіболу. І калі што не так атрымліваецца, на дапамогу заўсёды прыходзіць трэнер М. М. Кучынскі, які расказае, растлумачыць, пакажа. Выконваецца чарнавая ра-

ТРЭНІРУЮЦА ВАЛЕЙБАЛІСТКІ

бота, якую нельга убачыць у адказных спаборніцтвах. І не кожны, напэўна, ведае, колькі намаганняў, колькі працы ўкладваюць ігракі зборнай О. Сачкіна, Л. Дубовік, В. Міхнова, А. Шаучуган і іншыя, каб гульня усёй каманды была зладжанай і прыгожай.

Адной з апошніх праверак сіл для валеібалістак былі спаборніцтвы, прысвечаныя 50-годдзю

камсамола Беларусі. Тут яны занялі трэцяе месца, прапусціўшы наперад каманды інстытута фізічнай культуры і педагагічнага інстытута.

На мінулым тыдні ў Гродна прайшоў фінал рэспубліканскіх спаборніцтваў. Зборная ўніверсітэта была другой.

Наперадзе цікавыя і адказныя сустрэчы. Хочацца пажадаць нашай зборнай традыцыйнага «ні пуху, ні пер'я».

Т. ПШЫРКОВА,
член зборнай БДУ па валеіболу.

УСМЕШКІ МАСТАКА.

Малюнак студэнткі III курса юрфака Т. ЦЕМНЯНКОВАЙ.

Спорт

«КЛАСІКІ» ПЕРАМАГІ

Некалькі дзён назад рэспубліканскі Дом фізкультуры быў цэнтрам увагі аматараў барацьбы класічнага стылю. Тут праходзіла асабіста-каманднае першынство Мінскага абласнога савета ДСТ «Буравеснік». Паспяхова выступіла каманда барцоў ўніверсітэта. У фінале спаборніцтваў у вагавай катэгорыі да 82 кг добра выступіў студэнт V курса матэматычнага факультэта кандыдат у майстры спорту Эдуард Шпигельман. Трэцяе месца ў гэтай жа вагавай катэгорыі заняў малады спартсмен, студэнт II курса фізфака Уладзімір Пятосін.

Упартым быў фінальны паядынак барцоў паўцяжкай вагі студэнта БПІ майстра спорту А. Манцэра і студэнта II курса бяфака чэмпіёна СССР сярод юнакоў Алег Александровіч. Нашага барца задавальняла нічыя, каб быць пераможцам. Аляксандру Манцэру патрэбна была чыстая перамога. Алег рашуча атакаваў і, правёўшы прыём «прагібам», абыграў саперніка.

На трэцім месцы ў паўцяжкай вазе таксама наш спартсмен—студэнт II курса фізфака, прызёр першынства СССР сярод юнакоў Уладзімір Панарадаў.

В. ФЕФЕЛАУ,
трэнер зборнай каманды ўніверсітэта, майстар спорту міжнароднага класа.

ДА 100-ГОДДЗЯ
З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ
І. А. БУНІНА

БУНІН І ГОРКІ

Узаемаадносны А. М. Горкага і І. А. Бунина, двух найбольш вялікіх і арыгінальных пісьмнікаў канца XIX і пачатку XX стагоддзя, уяўляюць пэўную цікавасць. Знаёмячыся з перапіскай паміж імі, чытаючы іх выказванні адзін аб адным, мы лёгка заўважаем, што і думкі аб сучасным і жыцці, і разважанні аб мастацтве, і абмен думкамі аб якім-небудзь творы — усё гэта выходзіць за межы іх асаістых адносін.

Знаёмства А. М. Горкага і І. А. Бунина адбылося ў Ялце вясной 1899 года. З гэтага часу і завязалася іх перапіска, якая працягвалася аж да 1917 года. Ужо ў першым лісьме да І. А. Бунина малады Горкі прапановае супрацоўнічаць у часопісе «Жизнь». Ён піша яму: «Давайце працаваць у адным органе! Давайце збіраем — уся моладзь — каля гэтага часопіса, таксама маладога, жывога, смелага». Бунін ахвотна прыняў прапанову А. М. Горкага, надрукаваў у «Жизни» цэлы шэраг вершаў і апавяданняў, у тым ліку і лірычную аповесць «Антанаскія яблыкі». Апавяданні і асабліва вершы вельмі падабаліся Горкаму.

Але ўжо ў раннях творах Бунина прасочваецца своеасаблівае журба, палітычная пасунасць і адкрыты жал да раскіданых «дваранскіх гнёздаў». Горкі спрабуе прыцягнуць Бунина да ба-

рацьоны за сённяшні дзень Расіі, за яе будучае, прабудзіць у пісьмніка інтарэс да жыцця, палітыкі. Для гэтага ў Горкага былі падставы: ён цэніць Бунина як сумленнага, праудзівага мастака. У лісьме да І. А. Бунина ад 16 лютага 1901 года Горкі так адкалікаецца аб пэўна «Лістапад»: «Добра! Нейкае матавае срэбра, мяккае і цёплае, лёгка ў грукі са старонак гэтай прастай прыгожай кнігі. Люблю я... адпачываць душой на гэтым цудоўным, у якім укладзена вечнае, хоць і няма ў ім прыемнага мне абурэння жыццём, няма сённяшняга дня, чым я, у пераважнасці, жыву...»

Калі «абставны момант» (В. Брусаў) склаўся такім чынам, што Расія была пастаўлена на тую апошнюю грань, пасля якой павінна была адбыцца рэвалюцыя, частка інтэлігенцы са страхам уцякала ад акружаючага жыцця і прымкнула да лагера буржуазіі. Многія пісьмнікі, паэты, мастакі закахвалі свае думкі ў ланцугі асаістага арыгінальнага і дэкадансу, што на носіла вялікую шкоду свядомасці народных мас. І ў барацьбе супраць антырэалістычных цяжэнняў у літаратуры прыхільнікам Горкага быў І. А. Бунін. У лісьме да Горкага ён так піша аб футурыстах: «У Маскве быў засмучан футурыстамі. Не страшна ўсё гэта, але, божа, да чаго плоска, вульгарна — які гнісны паказ-

чык норава, пошласці і пурстаты новай «літаратурнай арміі».

Пасля смерці А. П. Чэхава ў друку з'явілася цэлая серыя нікчэмных, пошлых выдумак мяшчанскай інтэлігенцы аб вялікім рускім пісьмніку. І тады Горкі звяртаецца да Бунина і просіць яго напісаць успаміны пра Чэхава: «Вельмі прашу, напішыце Вы пра Антона Паулавіча — сапраўды, гэта неабходна, у процівагу той пошласці, якой заляпілі вочы і вушы публіцы і паны газетчыкі і надмагільныя языкаблуды».

У сваю чаргу І. А. Бунін вельмі высока цаніў талент Горкага. Ён часта звяртаўся да яго за парадамі, шукаў яго падтрымкі, прыслухоўваўся да яго заўваг. Асабліва цікавым з'яўляецца лісьме, у якім Бунін просіць Горкага адрэдагаваць яго вершы для новага зборніка. «Змяняйце, — піша ён, — далаўняйце, скарачайце, — што прыгодна, закрэсліце непатрэбнае — і друкуйце. Якую даць зборніку назву — таксама вырашайце самі».

Як адзначаюць літаратурназнаўцы, «у гісторыі шматгадовых адносін Бунина і Горкага асабліва плённым быў час, праведзены разам на востраве Капры ў 1900—1913 гадах». У гэты перыяд І. А. Бунін піша такія цудоўныя творы, як «Вясёлы двор», «Начная размова», «Захар Вараб'ёў», «Ігнат», «Гаспадзін з Сан-Францыска» і іншыя. З капрыіскім перыядам звязана і задума

аднаго з самых буйных твораў Бунина «Веска». «Адзін чалавек, з кім сустракаўся пастаянна, — адзначае Бунін, — гэта Аляксей Максімавіч Горкі». Есць падставы сцвярджаць, што тэма апавесці «Веска» была ў пэўнай ступені падказана Горкім. На Капры, як прызнаецца Бунін, яму вельмі лёгка працавалася, і ў гэтым, відавочна, немалая заслуга належыць Горкаму.

Пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі І. А. Бунін пакінуў радзіму. Перапіска яго з Горкім абарвалася. Пазней І. А. Бунін успамінае: «...Рассталіся мы з ім пасяброўску — у Пецярбурзе семнаццаціга года — расцалаваліся на развітанне — назаўсёды, як казалася...»

Жывучы за мяжой, Бунін выступаў з антысавецкімі прамовамі, нарысамі, апавяданнямі. А. М. Горкі рэзка асуджаў безлазігранцыя нападкі Бунина на маладоў Савецкую Расію і даваў ім адпаведны адпор. Але пры усім гэтым ён па-ранейшаму цаніў Бунина як мастака, як знаўцу рускага жыцця, рускага слова. «Літаратурнай тэхніцы і мове трэба вучыцца іменна ў Талстога, Гоголя, Ляскова, Тургенева, да іх я дабавіў бы і Бунина, Чэхава, Прышвіна», — падкрэсліваў А. М. Горкі.

Б. РАЗУМОУСКІ,
студэнт 5-га курса вярцягга аддзялення філфака.

Фотаацюд студэнта юрфака Я. Бролішса.

ДЗЯЎЧЫНА-70: НЕКАТОРЫЯ ЗАЎВАГІ

Вы можаце уявіць Таццяну Ларыну з цыгарэтай у зубах? Наташу Растову з бутэлькай віна? А ці можаце вы ўкласці ў вусны Джульеты такія словы: «Чувак, вы мяне запрасіце на хату?» Не ведаем, хто як, а мы не можам. Яно і зразумела. Гэтыя іменны даўно ўжо сталі для нас сінонімамі прыгажосці і жаночага. Пагадзіцеся, што многія з нас уяўлялі сваю будучую выбранчыцу іменна ў вобразе адной з пералічаных літаратурных герайн. Слоў няма, некаторыя дзяўчаты нагадваюць і задуманую Таццяну, і па-юнацку шчырую Наташу, і самаадданую ў каханні Джульету. Але ж сустракаюцца і такія, што і язык не павернецца назваць іх камсамолкамі. Вось пра іх нам і хочацца пагаварыць.

У апошні час, аддаючы даніну «модзе», многія, у цэлым нядрэнныя дзяўчаты, дазваляюць сабе закурыць цыгарэту ў кампаніі, ліха перакуліць шклянку-другую віна і нават уживаць такія словы, якія не кожны мужчына адважыцца сказаць уголас. Гэтыя дзяўчаты ў нікчэмных патугах на арыгінальнасць губляюць свой сапраўдны воблік. Яны не звяртаюць увагі на тое, што не ўсе модныя рэчы могуць іх упрыгожыць. З-за гэтага неразумення і здараюцца такія вытрыкі, як паяўленне на занятках студэнткі 4-га курса нашага фа-

культэта Галіны А. у чырвоных штанах. Магчыма, ёй зручна ў такім адзенні, але уявіце сабе твары выкладчыка! Усё ж такі аўдыторыя — гэта не спартыўная пляцоўка і не лясная паланка.

Але і ў звычайным адзенні ёсць свае крайнасці. Часам міні-спадніца нагадвае набадраную павязку, а на небездакорных нагах гэта не вельмі эстэтычна. Некалькі слоў хочацца сказаць у адрас курільшчыц. Усім знаёма такая карціна: званок апавяшчае канец лекцыі, і ў той жа час стайка дзяўчат наперагонкі імчыцца ў патаемныя куточки, каб хуценька высмактаць цыгарэту. А потым, пажалеўшы, з задурманенымі галовамі, доўга прыходзіць у сябе. Дзе ўжо тут да канспектавання!

Між іншым, калі з'явіўся артыкул І. Сёмінай, нашы дзяўчаты замест таго, каб сур'ёзна задумацца над пытаннем, пастаўленым у ім, спрабавалі жартаваць над справядлівымі заўвагамі і добрымі парадамі. Але смяецца той, хто смяецца апошнім. Паглядзіце на некаторыя дзяўчат-курільшчыц. Ужо цяпер яны выглядаюць так, быццам размянялі чацвёрты дзесятак. А які будзе ў іх выгляд, калі сапраўды наблізіцца гэты узрост?! Можна уявіць...

В. ГРУЗДЗЕЎ,
В. ШЫХАНЦОЎ,
студэнты.

УВАЖЛИВА прачытаў у № 28 нашай газеты «Беларускі ўніверсітэт» артыкул І. Сёмінай «Аб прыгажосці, жаночым, модзе». Прачытаў і на хвіліну задумаўся. Сапраўды, што хочучы даказаць дзяўчаты, беручы ў зубы цыгарэту, да чаго імкнуцца? Мабыць, хочучы выдзеліцца з асяроддзя сваіх сябровак, паказаць сябе: «Глядзіце, а я і курыць умею». Што праўда — то не грэх: курэнне прыносіць вялікую шкоду чалавеку. Аб гэтым шмат пішуць і гавораць, а курцоў, аматараў зацягнуцца «Арбітай», «ТУ-104» ці «Памірам», не памяншаецца. Ну што ж, калі чалавецтва ўжо амаль змірылася з тым, што кураць мужчыны, дык змірыцца з тым, што цыгарэта ўсё больш трывала адчувае сябе ў зубах дзяўчат, нельга. Я хачу сказаць, што цыгарэта ў зубах дзяўчыны прыніжае яе. На такога курца з пагардай глядзяць прахожыя, а аматар папярснага ці цыгарэтнага дыму нават і не думае аб выніках, сумных, ча-

сам нават вельмі сумных. Мне самому да дробней вядома адна такая гісторыя, якая прынесла шмат пакут дзяўчыне.

З Райн К. мы пазнаё-

Я адмовіўся. І раптам адносіны да дзяўчыны ў мяне рэзка змяніліся, знікла кудысьці пашва да яе. Ішлі і гута-рылі. Рая раз-пораз за-

ведаўся, навяло на думку: «А усё-такі патрэбна было тады вырваць з зубоў Раі цыгарэту». Дзяўчына цяжка захварэла туберкулёзам. Доўгія месяцы, праведзеныя ў бальнічным ложку, далі сабе адчуць. І вось Рая—зусім не тая, якой была два гады назад. Толькі цяпер яна зразумела, якую шкоду прынеслі ёй цыгарэты. А Раі толькі 21 год.

Калі бачыш у зубах дзяўчыны цыгарэту, хочацца сказаць ёй: «Кінь, пакуль не позна, хутчэй кінь». Бо потым гэта своеасаблівае геройства можа закончыцца сумна. Аб гэтым яскрава сведчыць павяданы выпадак. Думаю, не памылюся, калі скажу, што на тых дзяўчат, якія кураць, звяртаюць «увагу» іх сябры, але ў апошніх застаецца толькі непрыемнае уражанне аб такой дзяўчыне.

І. СЦЯПУРА,
студэнт I курса журфака.

ЦІ ГЕРОЙСТВА ГЭТА?

міліся на танцах. Лёгкасць, пластычнасць адчуваліся ў кожным яе руху. Мы танцавалі вальс, потым быў шэйк, ці «Памірам», не памяншаецца. Ну што ж, калі чалавецтва ўжо амаль змірылася з тым, што кураць мужчыны, дык змірыцца з тым, што цыгарэта ўсё больш трывала адчувае сябе ў зубах дзяўчат, нельга. Я хачу сказаць, што цыгарэта ў зубах дзяўчыны прыніжае яе. На такога курца з пагардай глядзяць прахожыя, а аматар папярснага ці цыгарэтнага дыму нават і не думае аб выніках, сумных, ча-

цягвалася дымам, а мне хацелася вырваць з зубоў дзяўчыны цыгарэту і... Разумею: гэта не выхад са становішча. Пачаў гаварыць аб шкодзе курэння, пачаў пераконваць, а дзяўчына на усё адказвала іранічнай усмешкай і жартамі.

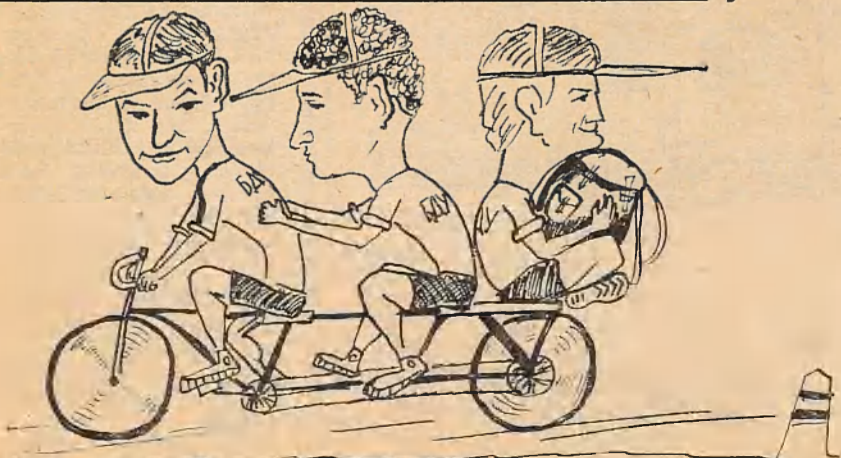
Даўно было гэта, гадоў два прайшло з той пары. І вось тыдні два назад я, ідучы па Ленінскім праспекце, зноў сустраў Раю. Магчыма, мы б і размінуліся, бо яе я не пазнаў. Пастарэла неяк, асунулася. І калі дзяўчына аклікнула мяне, толькі па голасу я пазнаў Раю. Разгаварыліся. І тое, аб чым я да-

Набліжаўся ранак. Я убачыў, што Раі холадна, і прапанаваў свой паджак. Дзяўчына усміхнулася і адказала: — Дзякуй, у мяне ёсць чым сагрэцца, — і дастала пачку «Арбіты», запаліла, прапанавала мне.

Іх было тры: хімікі Анатоль Казачэнка, Уладзімір Вашук і Уладзімір Пацэй. Толя пасля абароны дыплама працуе інжынерам на Магілёўшчыне.

Два Валодзі вучацца на апошнім курсе. Але яшчэ вясной рэбяткі былі разам. На веласіпэдах маркі «Спутнік» яны пераадолелі шлях ад Мінска да

Сімферопалю даўжынёй больш 1300 кіламетраў. З гэтага выпадку студэнт II курса журфака М. Ігн прапанаваў сяброўска шараж на падарожнікаў.

Супрацоўнікі хімічнага факультэта з глыбокім жалем паведамляюць аб заўчаснай смерці выкладчыка кафедры неарганічнай хіміі Людмілы Віктараўны ПАТАНІНАЙ, наступішай 18 кастрычніка 1970 года.

Людміла Віктараўна закончыла хімічны факультэт БДУ імя У. І. Леніна ў 1961 годзе і з гэтага ж года працавала малодшым навуковым супрацоўнікам праблемнай лабараторыі Белдзяржуніверсітэта. У 1964 годзе паступіла ў астрантуру і пасля яе заканчэння да апошніх дзён працавала выкладчыкам.

Рэдактар

А. А. НИКОЛЕНКА.